

Torah from Around the World

Misschien is de vraag naar het geloof in God niet zo belangrijk voor mij. Wat voor mij wel heel belangrijk is, is het verhaal dat wordt verteld en dat is verteld door meer dan honderd generaties Joden, duizenden jaren lang, en de macht die dat verhaal heeft in mijn leven en in dat van mijn familie.

Jonathan Safran Foer

Sjabbat 23 juli 2022/ 24 Tammoez 5782, Pinchas, Bemidbar /Numeri 25:10 - 30:1

Tanach blz. 321 - 332

Haftara: Jirmejahoe 1:1 - 2:3

Tanach blz. 915 - 916

Vertaler: Channa Kistemaker

Commentaar: **Rabbin Vered L. Harris** is de spirituele leider van Temple B'nai Israel in Oklahoma City.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/their-fathers-sin-not-their-own>

Zij dragen niet de schuld van hun vader

De populariteit van genealogische websites is gebaseerd op het aanspreken van onze nieuwsgierigheid naar waar we vandaan komen en de geschiedenis van onze families. Sommigen van ons willen genetische informatie om medische redenen. Anderen zoeken verbinding met het verleden: wat deden onze voorouders voor de kost? Waar woonden ze? Is er iets in ons leven dat lijkt op degenen die voor ons kwamen? Onszelf zien als een schakel in een keten van voorouders kan zowel nieuwsgierigheid bevredigen als betekenis geven aan ons leven. Het herinnert ons er misschien ook aan dat we een schakel zijn in het verbinden van die keten met de toekomst.

Maar wat gebeurt er als we ontdekken dat een voorouder iets verschrikkelijks heeft gedaan? De sidra van deze week verzekert ons dat de zonden uit het verleden van onze familie niet vereisen dat we hun pad volgen.

In de Tora-lezingen stappen we vaak snel over de genealogieën heen. Het is vast aantrekkelijker om sappige verhalen te lezen. Echter, net zoals namen en kale informatie in stambomen soms belangrijker feiten over onze voorouders onthullen, bieden de genealogieën in de Tora ook verborgen juweeltjes om lessen uit onze traditie te begrijpen. De genealogie van de sidra van deze week bevat vier woordjes, die we met vrucht kunnen toepassen op ons leven van vandaag.

In de sidra Pinchas leren we: "Korachs zonen waren echter niet omgekomen", *oev'nee Korach lo meetoe*. (Bemidbar/Numeri 26:11) Om de betekenis van deze woorden te begrijpen, moeten we een paar hoofdstukken teruggaan.

In de sidra Korach leidde een Leviet genaamd Korach een opstand tegen Mosje en Aharon. Als reactie op Korachs onterechte klachten tegen de leiders, opende de grond zich en slokte hem, zijn huisgezin en zijn volgelingen op. (Bemidbar 16:32) De tekst van Korach zelf is een uitdaging, maar in de sidra van deze week hebben we een bijkomend probleem: als het huisgezin van Korach werd verzwolgen, hoe hebben zijn zonen het dan overleefd?

Er zijn minimaal drie mogelijkheden.

Misschien werden alleen degenen die deelnamen aan de zinloze opstand gedood, en misschien deden de zonen van Korach niet mee. Dit zou ons leren dat we ons niet schuldig moeten voelen door associatie. De zonen van Korach kunnen een inspiratie zijn voor kinderen die de aanzienlijke moeilijkheden overwinnen die zijn veroorzaakt door ouders die onterecht en onproductief in opstand komen tegen de samenleving.

Misschien deden Korachs zonen wel mee, maar ze deden *tesjoeva* en veranderden hun manier van doen. Als we naar de beschrijving in Korach kijken, lezen we dat de mensen levend naar het dodenrijk afdaalden. (Bemidbar 16:33) Er is ruimte in de gaten in het verhaal om een midrasj te creëren die vertelt dat ze berouw hadden terwijl ze daar waren en weer tot leven werden gebracht in de gemeenschap. Dit zou ons de kracht van inkeer leren. Zelfs als we in de diepten van de duisternis vallen, kunnen we onszelf verheffen door beoordeling van onze overtredingen, verontschuldigen, restitutie en belofte om onze manier van doen te veranderen.

Misschien waren de zonen van Korach onberouwvolle deelnemers aan de zinloze opstand en hebben ze het toch overleefd. Eén interpretatie is dat "ze de twistzieke manieren van hun vader voortzetten, zodat er in elke generatie mensen zijn die verdeeldheid in de gemeenschap proberen te veroorzaken." 1) Dit zou ons leren dat er bepaalde gedragingen in ons DNA zijn gecodeerd.

Alle drie deze mogelijkheden herkennen we vandaag de dag in het nastreven van een religieus leven.

Ten eerste moeten we onszelf ervan weerhouden aannames te maken door associatie. Aan de ene kant weten we dat we worden beïnvloed door de mensen om ons heen. Aan de andere kant is de juiste manier om iemands karakter te kennen, moeite doen om die persoon te leren kennen. We dragen bij aan een goede samenleving als we afzien van het categoriseren van een hele groep als slecht vanwege de zonden van enkelen. Ga er niet vanuit dat Korachs zonen slecht waren alleen maar omdat hun vader en zijn vrienden werden gestraft voor hun gedrag.

Ten tweede, wat onze fouten ook zijn, het jodendom leert ons dat *tesjoeva* ons kan verlossen. De afstammelingen van Korach worden gecrediteerd als zangers van Psalm 42-49. Deze ontroerende verzen erkennen de menselijke omstandigheden waarin we ons verloren, vergeten en neerslachtig voelen. Ze reageren met aanmoediging: "Vestig je hoop op God, eens zal ik hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt." (Psalm 42:12) *Tesjoeva* is een daad van geloof, waarmee we door eerlijkheid, vasthoudendheid en verbinding met God onze levenswandel kunnen herstellen.

Tot slot, wat als slechte keuzes en zinloze rebellie in ons DNA zijn gecodeerd? De grote 12e-eeuwse filosoof, Rabbi Moses ben Maimon, algemeen bekend als Maimonides, zou zeggen: "Nou en?" Hij legt in zijn Mishné Tora uit: "Ieder mens wordt gekenmerkt door talrijke morele gezindheden die van elkaar verschillen en buitengewoon uiteenlopen... Tussen elke morele gezindheid en het uiterste tegenovergestelde, zijn er tussenliggende disposities die min of meer van elkaar verwijderd zijn... Als een mens ontdekt dat zijn aard neigt of geneigd is tot een van deze uitersten... dan moet hij zich omkeren en verbeteren, om zo de weg van

goede mensen te bewandelen, wat de juiste weg is.” 2) Met andere woorden: het feit dat we geneigd zijn tot verdeeldheid of rebellie, betekent niet dat we moeten handelen volgens die neiging. Hoewel dit een enorme hoeveelheid oefening, aandacht, steun en gebed kan vergen, is het een hoopvolle boodschap voor onze morele ontwikkeling als mens.

1. *Etz Hayim Torah and Commentary*, (NY: Rabbinical Assembly, 2001) p. 921

2. “Laws Relating to Moral Dispositions and Ethical Conduct,” Isadore Twersky, ed., *A Maimonides Reader*, (Springfield, NJ: Behrman House, 1972), pp. 51-52